Redacțiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
Scrisori netrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri.
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maass), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. sĕu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. sĕu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 99. Brașovŭ, Joi, 5 (17) Maiu 1888.

Brașovŭ, 4 Maiu st. v. 1888.

Ministrulŭ unguresc de instrucțiune Trefort a debutatŭ la începutulŭ lunei curente érăși cu unŭ discursŭ „sensaționalŭ,“ ce l'a ținutŭ ca președinte alŭ academiei unguresci de sciințe.

Ministrulŭ dise între altele, că în Ungaria nu domnesce libertate spirituală și că întréga societate e preocupată de convenționalismŭ și de confesionalismŭ.

Unii erau de părere, că afirmarea acésta a d-lui Trefort va fi amarŭ simțită de șoviniști, uitaseră numai, că celŭ care a esprimat'o este chiar capulŭ intelectualŭ alŭ acestorŭ șoviniști.

Décă ministrulŭ ar fi susținutŭ numai purŭ și simplu, că nu esistă libertate spirituală în Ungaria, ar fi spusŭ unŭ mare adevĕrŭ; prin aceea că a adausŭ, că nu este libertate spirituală din causa confesionalității, a doveditŭ că nu'lŭ dóre atâtŭ lipsa de libertate spirituală, câtŭ mai multŭ „pré marea autonomiă“ ce o au încă, după elŭ, confesiunile „separatistice“.

Cu alte cuvinte, d-lŭ Trefort impută confesiunilorŭ că ele împiedecă desvoltarea libertății spirituale. Șoviniștii l'au și înțelesŭ forte bine și o foiă din oposițiune „Pesti Naplo,“ susține față cu ministrulŭ, că sistemulŭ domnitorŭ sprijinesce separatismulŭ confesionalŭ, ceea ce indică și deoparte și de alta o mare animositate în contra așeḑămintelorŭ de autonomiă confesională.

Scimŭ că d-lŭ Trefort este dușmanŭ înverșunatŭ alŭ scólelorŭ confesionale, cu tóte că în aceste scóle esistă mai multă libertate spirituală decâtŭ în scólele unguresci susținute de statŭ. Póte că dlŭ Trefort își închipuesce libertatea spirituală așa, ca sĕ fiă toți crescuți în spiritulŭ lui șovinistŭ.

Despre acestŭ spiritŭ șovinistŭ ne înfățișéză „Pesti Napló“ Nr. 129 a. c. o icónă făcêndŭ următórele forte caracteristice observărĭ:

„Nu esistă la noi o libertate spirituală, dice Trefort și forte multŭ o crede acésta marea Ungariă și întrébă:

Ce libertate spirituală este în ministerŭ? Susŭ slugărnicia, josŭ violența; la Curte supunere, față cu cercurile militare cedare, față cu Austria pactare, dinaintea națiunii tăinuire și o forte mare lipsă de sinceritate.

Ce libertate spirituală este în parlamentŭ? In locŭ de principii, maioritatea e predominată de oportunismŭ, în locŭ de liberă voință e predominată de disciplină. Nisuințele ordinare și interesele josnice au ucisŭ spiritulŭ multora. Și óre se póte cugeta în politică o libertate spirituală fără principii, care suntŭ legile spirituale ale libertății, ori dóră sĕ căutămŭ, depărtândŭ barierile principiilorŭ, în continua pactare acéstă libertate politică spirituală? Unŭ parlamentŭ, unde două din trei părți ale partidei domnitóre au abdisŭ de trei lucruri: de libera cugetare, de liberulŭ cuvêntŭ și libera votare — este, vrêndŭ nevrêndŭ, unŭ inimicŭ juratŭ alŭ liberului spiritŭ, pentru că asediază templele libertății și face din ele casarme de supunere.

Orĭ dóră sĕ căutămŭ în comitate spiritulŭ libertății? Aicĭ îi este tocmai loculŭ potrivitŭ. Aicĭ găsimŭ fișpanĭ îngâmfați, solgăbirĕi arbitrarĭ și domnĭ-nepoți plinĭ de datorii, nu le trebue spiritŭ ci pâne și influință.

In ministerie, în oficiele statului, nu póte esista unŭ spiritŭ liberŭ, pe acesta nu-lŭ cresce biurocrația. Acolo domnesce paragrafulŭ, ordinațiunea ministerială, avisulŭ superiorŭ, șablonulŭ și rîvna de înaintare. Fără pragmatica serviciului, omulŭ devine în oficiu o mașină și nu póte sĕ fiă liberŭ la nimicŭ, pentru că dela bunulŭ placŭ alŭ superiorului sĕu atêrnă nu numai esistența și viitorulŭ sĕu propriu, ci și alŭ familiei sale. Unde sĕ se refugieze în statulŭ militarŭ liberulŭ spiritŭ? Fie-care este înrolatŭ și capĕtă uniformă, învață esercițiulŭ și regulamentulŭ de serviciu, se supune orbesce orĭ se pedepsesce. Obligamentulŭ militarŭ generalŭ este sclăvia generală și în tótă Europa militarismulŭ este unŭ barbarismŭ modernŭ.

Décă nicăiri în statŭ nu mai este unŭ geniu liberŭ, este elŭ óre în societate? Sciința și arta suntŭ domeniulŭ spiritului.

Sĕ intrămŭ în academia. Suntemŭ încunjurați de învĕțați, carĭ se 'nchină Curții și guvernului. Ei ne 'ntrébă în prima liniă nu de mesura facultățilorŭ și a sciinței nóstre și de meritulŭ lucrărilorŭ nóstre, ci de părerile nóstre politice și teologice. O moderațiune solidă și piósă se cere dela spiritulŭ academicŭ, care merge pe josŭ la Buda și nu sbóră cătră norĭ. Aparținêndŭ numai la partida guvernului din dietă poțĭ ajunge la gradulŭ de profesorŭ de universitate. Spiritulŭ de cărți didactice la profesorĭ și spiritulŭ de esamenulŭ rigurosŭ la școlarĭ este maximulŭ la care s'a putută avênta libertatea învĕțămêntului.

La arte se 'ngrijescŭ intendanțĭ de libertatea spirituală, pentru ca sĕ fiă admisă în teatrele naționale și în artele plastice.

Binefacerea publică i se încrede crucei roșii semioficióse; reuniunile de cultură nu se potŭ întruni liberŭ, pentru ca sĕ rĕmână sub tutoratulŭ guvernului, fiecare reuniune, fiecare societate, fiecare societate pe acții primesce ca comisarŭ guvernialŭ o asemenea fidelă notabilitate a partidei guvernului și din când în când o capacitate în calitate de președinte sĕu directorŭ. Este acésta libertate spirituală?

Trefort invinuesce confesiunile, că le lipsesce libertatea spirituală. Dér când au fostŭ preoții aderenți ai acestei libertăți? Și libertatea religionară nu este decâtŭ libertatea dogmelorŭ, ér cu spiritulŭ filosoficŭ dogmele greu se unescŭ. Noi întorcemŭ afirmarea: nu confesionalismulŭ este causa lipsei de libertate spirituală, ci lipsa de libertate este causa confesionalității. Din sistemulŭ domnitorŭ a încolțitŭ și confesionalismulŭ precum și isolarea reciprocă a partidelorŭ religionare creștine, care înainte cu douĕ-decĭ de ani se părea că este unŭ punctŭ peste care s'a trecutŭ.

Cea mai mare libertate domnesce încă în pressă*) dér cui îi folosesce? Ea predică urechilorŭ surde, cuvêntulŭ ei rĕsună în pustiă.

*) Dér numai pentru pressa maghiară! — *Red.*

Ceea ce înțelege Trefort sub libertate spirituală: de o parte îndreptățirea de a 'ți esprima pe față despre orĭ-ce obiectŭ părerea individuală sĕu mai bine disŭ adevĕrulŭ, fără a trebui sĕ te temĭ de o procedură disciplinară sĕu de censură orĭ de anatemă; de altă parte facultatea de a asculta și a lua în considerare cu sânge rece unŭ astfel de adevĕrŭ fără a te revolta; o asemenea libertate nu esistă la noi.

In adevĕrŭ ea nu esistă. Nicĭ nu póte esista, pentru că'i lipsesce atmosfera.“

Dicemŭ și noi: în adevĕrŭ, nu esistă libertate spirituală în Transilvania și Ungaria, și nu va fi până când nu se vorŭ bucura tóte popórele de adevĕrată libertate politică și națională, din care isvoresce libertatea spirituală.

Armata englesă.

In ședința camerei lordilorŭ din Londra, ducele de Cambridge respinge imputarea ce i-se face, că ar fi autorulŭ unui articulŭ nefavorabilŭ apărutŭ în „Daily Telegraph“ despre starea armatei și flotei englese, și declară că nu aprobă nicĭ vorbele, că ar esista unŭ periculŭ iminentŭ.

Ministru-președinte Salisbury își esprimă marea sa mulțămire pentru declarațiunea ducelui și protestéză contra părerei, că guvernulŭ, deorece nu vorbesce despre aceste cestiunĭ, nu le dă nicĭ atențiune. In privința stării armatei și a flotei e necesarŭ sĕ fiă guvernulŭ cu cea mai mare reservă. Nu putemŭ, dice elŭ, se descoperimŭ lumii tăria orĭ slăbiciunea nóstră și mĕsurile de precauțiune ce le luămŭ, obiectele grijei nóstre. Neacțiunea în situațiunea actuală a lumii ar fi lucru seriosŭ și periculosŭ. In anulŭ 1884 efectivulŭ presentŭ alŭ armatei era 182,000 ómeni, adĭ e 212,000 ómenĭ. Cheltuelile pentru flotă au fost 4½ milióne în 1884, ér în anulŭ acesta suntŭ 6½ milióne fontĭ sterlingĭ. In fine Salisbury protestéză în contra obicĭnuinței oficerilorŭ superiorĭ, anume a lui Wolseley, a adresa atacurĭ contra guvernului în acele locurĭ, unde nu li se póte rĕspunde.

In urma acestei apostrofărĭ a ministrului-președinte englesŭ, generalulŭ Wolseley, precum ni s'a telegrafatŭ ierĭ, și-ar fi datŭ demisiunea din postulŭ de generalŭ adjutantŭ în armată.

Sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu.

Sinodulŭ s'a deschisŭ Dumineca cu formalitățile îndatinate. Escel. Sa Metropolitulŭ *Mironŭ Romanulŭ* a ținutŭ cu acésta ocasiune următórea cuvêntare de deschidere:

Preastimațilorŭ Domnĭ deputați! Iubițilorŭ Frați! Iubițilorŭ Fii sufletescĭ!

In momentulŭ acesta sĕrbătorescŭ, când ne aflămŭ adunațĭ în sinodulŭ ordinarŭ alŭ archidiecesei nóstre, primițĭ înainte de tóte salutările mele cordiale care ca representanțilorŭ clerului și poporului archidiecesanŭ vi le adresezŭ prin cuvintele significative. Bine ați venitŭ!

Cu diua de adĭ facem începutŭ unui periodŭ nou sinodalŭ, care este alŭ șeptelea dela regularea vieții nóstre bisericescĭ pe basele din stat. org., și décă — precum se cade — ne vom face sémă cu resultatele generale de până acum ale periódelorŭ decurse, va trebui sĕ constatămŭ: că scopulŭ procsimŭ, care l'au avutŭ în vedere urditorii statutului nostru organicŭ, ca adecă prin sinodalitate sĕ se potențeze și țină neadormită în clerŭ și poporŭ interesarea pentru o activitate continuă și întinsă pe terenulŭ bisericescŭ, — este în mare parte ajunsŭ; este ajunsŭ celŭ puținŭ într'atâta, încâtŭ astăḑĭ nu credŭ sĕ avemŭ în sinulŭ bisericei, și specialŭ în sinulŭ archidiecesei nóstre omŭ de óre-care valóre, care sĕ nu țină multŭ la aceea, că are încurgere, are chiar votŭ decisivŭ mediatŭ sĕu imediatŭ în tóte afacerile administrative ale bisericei.

Durere însĕ, că sinodalitatea nóstră de până acum în generalŭ încă n'a produsŭ resultate faptice de o mai mare însemnătate, care sĕ póta sta în proporțiune dréptă cu sacrificiile de lucru și de banĭ, ce ni le costă ea, și care servindŭ spre întărirea bisericei, spre consolidarea instituțiunilorŭ ei salutare, spre propagarea luminei și a moralului creștinesc se ne facă totŭ mai multŭ apropiațĭ cătră perfecțiunea, la care avemŭ sĕ nisuimŭ după învĕțăturile fundatorului sântei nóstre biserici.

Dér și mai mare durere, că resultatele, la care ar trebui sĕ nisuimŭ cu puterĭ unite, le vedemŭ zădărnicindu-se de multe orĭ prin o desvoltare greșită a sinodalității nóstre, dér și mai multŭ prin unele rele din viéța nóstră socială, a cărora sĕmênță aruncată de mânĭ dușmănóse în țĕrîna destinată activității mele, a prinsŭ rădăcinĭ încă în anii primĭ ai venirei mele aicea, și în decursulŭ timpului, nutrite totŭ de asemenea mânĭ, s'au lățitŭ totŭ mai tare, încâtŭ astăḑĭ ele mergŭ oblu spre totala resturnare a ordinei legale și canonice în biserică.

Vorbindŭ mai clarŭ, trebue sĕ vĭ-o spunŭ domnilorŭ și frațilorŭ, că astăḑĭ esistă în sinulŭ bisericei nóstre o sémă de ómeni, unii chiarŭ în funcțiunĭ superiore bisericescĭ, carĭ, conduși de interese personale, de dorulŭ economiei cu care au fostŭ obicĭnuiți, și de o ură nestêmpĕrată cătră totŭ ce stă ca pedecă în calea scopurilorŭ lorŭ, suntŭ aliațĭ cu diferite elemente și pușĭ în lucrare nu numai pentru a-mĭ zădărnici orĭ-ce intențiune bună în sfera chemărei mele, ci și pentru a mĕ calumnia cu graiu viu și prin diarele lorŭ, de sigurŭ pentru scopulŭ de a strica autoritatea posițiunei mele și a provoca o rĕsturnătură, ce ar conveni intereselorŭ lorŭ.

Timpŭ de 13 ani și mai bine m'am luptatŭ, Domnilorŭ și Frațilorŭ, cu rĕulŭ acesta, începêndŭ de când elŭ încă nu era estinsŭ afară de gremiulŭ consistoriului archidiecesanŭ: m'am adoperatŭ cu multă răbdare și chiar cu multă abnegațiune a vindeca rĕulŭ imediatŭ, așa ḑicêndŭ în familiă, și am făcutŭ tóte încercările de îndreptare, tóte în acea speranță, că'mĭ va succede a'i capacita pentru adevĕrŭ și a-i îndrepta pe cei rătĕcițĭ. Acésta însĕ durere! nu mi-a succesŭ și rĕulŭ a devenitŭ în timpulŭ din urmă acutŭ în așa mĕsură, încâtŭ — cu sfială trebue sĕ o mărturisescŭ, — astăḑĭ biserica nóstră cu instituțiunile ei liberale a devenitŭ obiectŭ de compătimire, décă nu de rîsŭ și batjocură înaintea altorŭ biserici și popóre.

Apelezŭ din acestŭ locŭ, și chiarŭ în acestŭ momentŭ solemnŭ, la Domniile Vóstre, ca la representanții clerului și

ai poporului archidiecesanŭ, ca sĕ judecațĭ încă de acum pe când vi se va da prin unŭ actŭ specialŭ ocasiunea de a vĕ pronunța: décă acéstă stare a lucrurilorŭ, carea mai multŭ séu mai puținŭ Vĕ este cunoscută și D-Vóstre, se póte suferi și mai departe fără o evidentă disoluțiune și fără ruinarea instituțiunilorŭ nostre bisericescĭ?

In speranța bună, că D-Vóstre, iubițĭ frațĭ și fiĭ sufletescĭ, vețĭ afla modulŭ eficace pentru sanarea rĕului indicatŭ, și prin delăturarea aceluia vețĭ căuta, sĕ se delăture totodată și pedecile din calea progresului ce-lŭ dorimŭ toțĭ, — Vĕ îmbrățișezŭ cu sinceră iubire archierescă, și premițĕndŭ acestea, declarŭ sesiunea ordinară a sinodului nostru archidiecesanŭ pentru anulŭ 1888 de deschisă.

SCIRILE ḐILEI.

„Liberté Roumaine“ e informată, că *Prințulŭ de corónă austriacŭ* va visita pentru câteva ḑile împreună cu soția sa *pĕrechia regală română la Sinaia*.

* *

Cu data de 1 Aprilie c. *Consistoriulŭ gr. or. română din Caransebeșŭ* a aprobatŭ statutele pentru *înființarea unui fondŭ protopresbiteralŭ* pentru protopresbiteratulŭ gr. or. românŭ alŭ *Panciorei*. Fondulŭ acesta se formézā; a) din prisosirile bugetelorŭ anilorŭ trecuțĭ ale acestui tractŭ: aceste prisosirĭ astădĭ dau suma de 844 fl. 51 cr. b) din prisosirile și crutările bugetarĭ anualĭ; c). din taxele judecătorescĭ ale proceselorŭ divorțialĭ, avĕndŭ a se plăti pe séma fondului câte 5 fl. pentru fiă-care casŭ divorțialŭ: d) din pedepsele de banĭ destinate spre scopulŭ acesta din partea scaunului protopresbiteralŭ, ca forŭ de prima instanță. e) din orĭ ce darurĭ benevole. Capitalulŭ fondului formatŭ astfeliu este declaratŭ ca neatacabilŭ; procentele se capitaliséză continuu, până când sinodulŭ protopresbiteralŭ va afla, că fondulŭ este destulŭ de sporitŭ, și va lua tot-odată dispositiunile necesare pentru întrebuințarea venitelorŭ acestui fondŭ.

* *

Adunarea generală a fondului preoțescŭ arădanŭ s'a ținutŭ Sâmbătă, 12 Maiu nou, în *Aradŭ*, sub presidența P. S. S. părintelui episcopŭ Ioanŭ Mațianu. Din interesantulŭ discursŭ de deschidere rostitŭ de P. S. S. aflămŭ, că fondulŭ acesta cu finea anului 1887 și-a încheiatŭ bilanțulŭ seu cu unŭ activŭ de peste 120,000 fl. Ce privesce cestiunea îmbunĕtățirei dotațiunei preoțilorŭ din diecesă, aduse pe tapetŭ în urma unei petițiunĭ a preoțilorŭ din tractulŭ Aradului, adunarea hotărî a se stărui, ca Consistoriulŭ sĕ recomande preoțimei și organelorŭ din parochiĭ, ca în totŭ loculŭ sĕ se înființeze fondurĭ cu menirea de a ajutora dotațiunea preoțilorŭ. Aceste fondurĭ vorŭ sta sub îngrijirea organelorŭ administrative din parochiă și a protopopului tractualŭ, ér la înființarea lorŭ va contribui și fondulŭ preoțescŭ centralŭ cu împrumuturĭ și anticipare de banĭ, mai cu sémă când pe séma fondurilorŭ din parochiĭ se vorŭ pute cumpăra în condițiunĭ bune realitățĭ. După acésta P. S. Sa părintele episcopŭ Mețianu accentuă meritele venerabilului preotŭ din Butenĭ, Michaiu Suciu, care a servitŭ bisericeĭ cu credință peste 50 de anĭ ca preotŭ și care și-a testatŭ întréga sa avere pentru scopurĭ bisericescĭ, ér în specialŭ 100 fl. pentru fondulŭ preoțescŭ; dreptŭ rĕsplată P. S. Sa îi dă vrednicului preotŭ dreptulŭ și binecuvĕntarea de a purta brêu roșu. Mulțămindu-i-se în fine P. S. Sale pentru corecta conducere a adunărei, pentru înființarea și administrarea fondului și altele, adunarea s'a disolvatŭ.

* *

Precum se comunică, pentru *Codlea s'a cerutŭ comassarea*, ér în ḑilele acestea se va da o petițiune d'a se esecuta comassarea și pentru *Brașovŭ*.

Românii sĕ fiă numai cu băgare de sémă și sĕ'șĭ deschidă ochii 'n patru când li se vorŭ comassa pămênturile.

* *

Deputatul dietalŭ ungurŭ Paul Hojtsy se află de presentŭ în Turda, însoțitŭ de unŭ Englezŭ, care vré *sĕ cerceteze* prin spălătorii până în susŭ la Câmpenĭ *cantitatea de aurŭ ce conține riulŭ Arieșŭ*.

* *

Direcțiunea căilorŭ ferate ungurescĭ ale statului a interdisŭ strictŭ funcționarilorŭ sĕĭ d'a se face membri ai reuniunei conductorilorŭ căilorŭ ferate austro-ungare, cu sediulŭ în Viena, sub cuvêntŭ că interesele lorŭ arŭ fi puținŭ apĕrate acolo.

„Bune“ relațiunĭ între Budapesta și Viena!

* *

In *Sângerulŭ de Câmpiă*, comit. Turda-Arieșŭ, e de ocupatŭ, cu contractŭ și cauțiune de 100 fl. în banĭ gata, postulŭ de magistru postalŭ. Léfa e 150 fl. pe anŭ, 40 fl. cheltuelĭ de cancelariă și unŭ paușalŭ de espedare ce se va hotărî ulteriorŭ. Petițiunile se adreséză la direcțiunea postală și telegrafică din Sibiiu.

* *

In carierele de marmoră din *Borcutŭ* și *Prelaca*, comit. *Solnocŭ-Dobeca*, se află o *marmoră albă*, care se póte folosi în modŭ escelentŭ pentru lucrărĭ de construcțiunĭ și de artă. Acéstă marmoră, care a începutŭ a se esploata, după părerea institutului geologicŭ din Viena se apropiă de renumita marmoră de Carrara.

* *

In *Clușiu* s'a constituitŭ unŭ comitetŭ festivŭ pentru serbarea jubileului de 50 de anĭ alŭ vestitului Țiganŭ violonistŭ primŭ Janos Salamon.

* *

Pentru acoperirea cheltuelilorŭ făcute cu construirea noului *podŭ de ferŭ* peste Someșŭ la *Clușiu*, în sumă de 50,000 fl., e vorba sĕ se ia *vamă* pentru carĕ, și anume 2 cr. de unŭ carŭ cu unŭ calŭ, 3 cr. de unŭ carŭ cu doi caĭ. In modulŭ acesta se crede, că venitulŭ pe unŭ anŭ va fi de 10,000 fl. Representanța orașului va avé se desbată acéstă propunere.

* *

„Roumänischer Lloyd“ din Bucurescĭ comunică următórele: „Pentru *convertirea Jidovilorŭ la creștinismŭ* propagă în Galațĭ, cum anunță fóia de acolo „Frăția“, unŭ órecare David Baron. Acestŭ individŭ, care a emigratŭ acolo de curênd, se dă acolo de misionarŭ și împarte gratuitŭ între poporațiunea israelită cărțĭ religióse creștine. Ar fi de recomandatŭ ca fiecare sĕ fiă cu precauțiune față cu acestŭ d-nŭ misionarŭ“.

Pe când „Roumänischer Lloyd“ face acestŭ avertismentŭ din punctŭ de vedere jidovescŭ, noi atragemŭ atențiunea Românilorŭ, sĕ se feréscă de acei lupĭ în pele de óiă.

* *

Excursiune la Sinaia. La 22 Maiu a. c. la 6 óre 20 minute diminéța, va pleca din Brașovŭ la Sinaia și retour unŭ *trenŭ separatŭ* cu următórele prețurĭ: *Clasa I. fl. 3·60, cl. II. fl. 2·70, cl. III. fl. 2·10.* Inscrierĭ la acéstă excursiune se facŭ numai până Sâmbătă 19 Maiu a. c. ora 12 în biroulŭ orășenescŭ de călĕtorii, Strada Vămei Nr. 10. Pentru alte deslușirĭ relative la acéstă excursiune a se adresa la numitulŭ birou.

3 (15) Maiu.

Aserĕ, 3/15 Maiu, unŭ numĕrŭ imposantŭ de Românĭ brașovenĭ s'au întrunitŭ spontaneu în sala dela casa de tragere la semnŭ de sub Tâmpa, și au serbatŭ împreună amintirea memorabilei *ḑile de 3/15 Maiu 1848*, manifestândŭ cu acéstă ocasiune unŭ spiritŭ de adevĕrată frățietate.

Viena, 3 (16 Maiu. (telegr. part. a „Gazetei“) Intrunițĭ la ḑiua de 3 (15) Maiu, vĕ salutămŭ cu afecțiune românéscă. In lupta pentru dreptate ce o urmațĭ fițĭ încredințațĭ de neclintita nóstră încredere

Tinerimea română din Viena.

Ni se trimitŭ spre publicare următórele:

D-lŭ *N. F. Negruțiu* spune în *dechiarațiunea* publicată în numĕrulŭ 96 alŭ „Gazetei“, că dreptulŭ de reproducția pentru romanulŭ *Județulŭ* l'a câștigatŭ dela d-lŭ Autorŭ, că nu a fostŭ o seducțiă. Punemŭ dér întrebarea: de ce i-a schimbatŭ titlulŭ d-lŭ Alexi? Nu ca sĕ apară că a scris un nou romanŭ? Și de ce nu l'a *reprodusŭ* numai, de ce l'a mai *prelucratŭ* atuncĭ, décă numai de *reproducere* e vorba? Și astfelŭ fiindŭ, d-lŭ Alexi nu găsia că este cu cale sĕ și *spună*, că își reproduce romanulŭ?

D-lŭ *Alexi* începe de altfelŭ a ne da dreptate. In numĕrulŭ penultimŭ alŭ fóiei sale escrie unŭ concursŭ pentru postulŭ de directorŭ alŭ părții literare a ḑiarului sĕu, dorindŭ unŭ omŭ, care *„se simte capabilŭ și totŭ odată are zelulŭ necesarŭ pentru acéstă funcțiune.“*

Nu-i acésta o mărturisire, că dînsulŭ nu are calitățile, ce le cere dela alții?

G. B. Duică.

Industria de casă.

II. Partea economică.

(Urmare.)

Cade în competința Organelorŭ supreme școlare chemarea de a completa instrucțiunea școlei poporale în acestŭ înțelesŭ, precum se practiséză deja de multŭ într'alte state civilisate, în carĭ lucrulŭ de mână este obiectŭ de învĕțămêntŭ nu numai în școlele poporale, dér chiar și în gimnasii, în școlele reale și civile.

Va urma acésta și trebue sĕ urmeze neamânatŭ și la noi, căcĭ natura lucrului o pretinde imperiosŭ.

Cu unŭ césŭ mai curênd e necesitate a se face acésta cu deosebire la poporulŭ nostru din Scheiu cu atâtŭ mai vêrtosŭ, căcĭ spre acestŭ scopŭ celŭ puținŭ deocamdată nu se recere capitalŭ de întreprindere decâtŭ, o bună conducere din partea bărbațilorŭ noștri de carte și órecare neînsemnată jertfă materială.

Când Sprenghiulŭ, bălțile din nemijlocita nóstră apropiere, ofere în mare abundanță și fără nicĭ o greutate papura și pipirigulŭ, care până acum au fostŭ considerate ca producte netrebnice, rĕmânêndŭ nefolosite și carĭ suntŭ unele dintre cele mai accesibile materialurĭ de împletitŭ, când câmpulŭ și cealaltă împrejurime oferŭ de asemenea paiă, nuiele și alte soiurĭ de materialŭ, de prețŭ pentru industria poporală, — când puterĭ didactice accesibile pentru instruire, avemŭ în mai mare numĕrŭ decâtŭ orĭ unde în alte comune românescĭ, — în fine când poporulŭ nu dispune de isvóre de câștigŭ în mĕsură corĕspundĕtóre cu trebuințele sale, ba nicĭ nu e dedatŭ la o muncă mai întinsă, — atuncĭ mai pute-s'ar admite óre amânarea îndeplinirei unei lacune atâtŭ de simțite în școla poporală? Mai pute-s'ar óre ignora o necesitate, dela care atârnă subsistența și îndreptarea moravurilorŭ poporului?

Lucrulŭ în școla poporală nu îngreuiază învĕțămêntulŭ teoreticŭ, ci-lŭ sprijinesce si-lŭ ușuréză. E cunoscutŭ, că schimbarea alternativă a lucrărilorŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

11

Din viéța și scrierile lui

Nicolau Lenau.

După isvóre străine.

VII.

Disposiția lui tristă ținŭ până la finea an. 1843. Ca elŭ însușĭ sĕ'șĭ cetéscă poesiile sale abia cu multă greutate pute fi aplicatŭ, dér și acésta o făcea numai la serate literare, orĭ la alte convenirĭ mai marĭ. Elŭ le cetea atuncĭ c'unŭ tonŭ adâncŭ, slabŭ, fórte puținŭ artisticŭ, esprimândŭ fiecare silabă curatŭ mai multŭ monotonŭ, negândindu-se de locŭ la impresiunea ce va produce asupra auditorului. După atarĭ serate decomunŭ devenia fórte melancolicŭ, ca și cum după óre-care încordare de puterĭ ar fi rĕmasŭ cu totulŭ slăbitŭ. In astfelŭ de disposiția spirituală scrise înainte de Crăciunulŭ anului 1843 o epistolă către Emilia Reimbeck, în care ḑice: „Starea mea sufletéscă cu multŭ este mai sdruncinată decâtŭ sănĕtatea și mĭ-se pare că simțulŭ bucuriei ca orĭ și ce începe a muri în mine.“ Anulŭ nou încă nu'ĭ aduse nicĭ o ameliorare ci dincontră misantropia lui crescea totŭ mai tare și câte-odată mergea așa departe, încâtŭ pentru esemplu, când societatea „Concordia“ puse la cale o festivitate în onórea lui Grillparzer și Lenau fu chematŭ espresŭ la sĕrbătórea acésta, abia lăsă pe învitătorĭ sĕ intre în odaia lui; elŭ chiar cânta pe vióră și abia după o lungă pausă deschise ușa celorŭ venițĭ, se scusă prin câteva cuvinte, și trimițĕndŭ lui Grillparzer felicitările sale, rĕmase acasă, deși Grillparzer în sentimentele lui de iubire ilŭ numia pe Lenau: Dante alŭ Germanilorŭ.

Lenau rĕmase în Viena până la finea lui Martie, ocupându-se cu studiulŭ și cu scrierea de poesii mai scurte, înainte de Aprilie merse în Stuttgart pentru a intra în tractărĭ cu Cotta pentru o nouă edițiă a lucrărilorŭ sale.

Aicĭ făcu cunoscință cu Auerbach, renumitulŭ romancierŭ germanŭ. Auerbach descrie în modulŭ următorŭ acéstă întâlnire: „In mijloculŭ lunei Aprile 1844 am făcutŭ cunoscință cu Lenau în Stuttgart. După cele dintâiu cuvinte de bineventare elŭ mĕ rugă sĕ mergemŭ la preumblare: îmĭ aducŭ bine aminte cum în mijloculŭ căldurei celeĭ marĭ purta pe brațulŭ sĕu unŭ pardesiu de colóre închisă, în mână ținea unŭ bastonŭ de trestiă de Spania, cu pălăria trasă tare pe ochĭ abia pute privi împrejurŭ, umbla cu mine ascultândŭ singurŭ vorbele mele Vorbiamŭ despre Spinozza. I-am amintitŭ, că marele filosofŭ, deși simția în sine încă de timpuriu germinile morții, totușĭ elŭ nu se lăsa învinsŭ de inclinărĭ subiective, ci trăia pururea cu aceste cuvinte de resignațiune: *„Homo liber de nulla re minus cogitat, quam de morte, nam scientia est scientia vitae non mortis.“* La acésta Lenau uimindu-se îmĭ rĕspunse: „Intr'adevĕrŭ Spinozza le dice acestea?......“ Lenau era tăcutŭ și naturalŭ, dér totușĭ elŭ nu se ținé de aceia, carĭ tacŭ numai pentru ca alții se vorbéscă cu atâtŭ mai multe ceea ce ei de alteum n'arŭ spune [unŭ felŭ de ispititorĭ tăcuțĭ]. Chiar și în decursulŭ vorbirei sĕ pute observa la elŭ natura sa monotonă și închisă.“

Elŭ numia aerulŭ din Stuttgart: putóre diavoléscă și se plângea că nervii luĭ se irită în continuu. Pe timpulŭ acesta s'a întêmplatŭ și ultima lui întâlnire cu contele Ales. de Würtemberga. Acesta ce-ĭ dreptŭ zăcea bolnavŭ la moșia sa din Serach, unde cele 5 surorĭ ale luĭ ilŭ feriau cu cele mai marĭ îngrijirĭ de periculŭ. Chiar își esprima dorința de-a vedé pe Lenau, când étă înaintea porțiĭ luĭ se opri o caretă ce ducea pe doritulŭ poetŭ. Contele câtŭ ce-lŭ vĕḑu sări din așternutulŭ sĕu chiar în spatele lui Lenau strigândŭ puternicŭ: „Nicolae! iubitulŭ meu Nicolae!“ și dup'aceea își aninară capetele unulŭ de grumazulŭ celuilaltŭ. Acésta fu cea din urmă întâlnire a lorŭ, căcĭ Lenau peste unŭ pătrarŭ de anŭ — nebuni.

Bolnăvindu-se Emilia Reinbeck, i-se nimici planulŭ conceputŭ de-a face o călĕtoriă peste veră dimpreună cu familia acésta și decĭ fu silitŭ ca sĕ însoțéscă pe bolnava sa amică la băile din Baden-Baden. In Septemvre se hotărî a merge în Ischl, ér de acolo în Viena. Dér precum este sciută lucrulŭ altfelŭ sta scrisŭ în cartea vieții lui. In Baden-Baden sosi la 27 Iuliu. La începutŭ frumósa regiune făcu impresiune plăcută asupra lui. Pe timpulŭ petrecerei lui aicĭ cade și ca a mai însemnată mișcare din viéța lui. Intr'unŭ momentŭ i-se părŭ că sortea lui se întórce spre bine, ca și

teoretice cu cele practice, a lucrărilorŭ spirituall cu cele corporall sporesce inaintarea cu tótă siguranța. Omulŭ, obosită de lucrări încordătóre, spirituale, se recreéză pe deplinŭ printr'o ocupațiune corporală, și viceversa; scolarulŭ în modulŭ acesta, prin trecerea dela ocupațiunl spirituale la cele corporale și dela acestea la acelea, va fi totdéuna cu puterl inoite; scolarulŭ lucrândŭ unŭ obiectŭ cu mânile sale proprii, se deprinde a-lŭ observa mai bine și mai acuratŭ, prin acésta i-se desvoltă vederea, atențiunea și interesulŭ cu atâtŭ mai multŭ nu numai pentru lucrurile ce-lŭ înconjóră, ci și pentru lucrările și ocupațiunile teoretice sciințifice din scólă; scolarului i-se desvóltă plăcerea de a lucra, de a produce și de-a folosi fiăcare momentŭ liberŭ pentru lucrărl folositore; în modulŭ acesta 'i va lipsi timpulŭ de a se mai gândi și apuca de lucrurl netrebnice, căcl sciutŭ este, că neocupațiunea și disgustulŭ de lucru suntŭ isvórele tuturorŭ faptelorŭ imorale: scolarul își deprinde mânile pentru de a le pute folosi în viéță la multe alte lucrărl trebuinciose, pentru carl între alte condițiunl ar trebui se plătéscă la specialiștl se le facă, — ba de multe orl, chiar fiindŭ necesitațl a lăsa câte unŭ lucru ca sĕ-lŭ facă alții, suntemŭ întârdiațl, impedecațl, păgubițl și nemulțumițl cu esecutarea lui, pe când décă scóla ne-a oferitŭ ocasiunea de a ne deprinde mânile și a ne cultiva vederea, orl ce lucru trebuinciosŭ îlŭ esecutămŭ la timpŭ, după trebuință, după placŭ și în fine fără plată; scolarulŭ prin lucru va fi totdéunā veselŭ și plinŭ de vitalitate. Abstrăgêndŭ însĕ dela tóte acestea, numai însuflețirea cea înfăpăiată și ferberea ardetóre. ce domnesce acum printre tinerele odrasle ale némului nostru pentru îmbrățișarea activității pe terenulŭ industriei de casă. — este unŭ motivŭ atâtŭ de puternicŭ, încâtŭ singurŭ de sine reclamă imperiosŭ introducerea.

(Va urma.)

Intêmplări diferite.

Sinucisă. Invĕțătorea comunală din Marcoșŭ, în Secuime, Ana Györgybiro, s'a otrăvitŭ la 8 Maiu n. cu accidŭ fenicŭ. Causa se dice că e dragoste fără norocŭ.

Focŭ. La 1 Maiu n. a arsŭ în Casolțŭ șura și grajdulŭ unui locuitorŭ de acolo. Paguba se socotesce la 150 fl., pe când obiectele erau asigurate pentru suma de 200 fl. Suntŭ indicii că foculŭ ar fi fostŭ pusŭ anume. — In Săcădate a arsŭ șura vĕduvei Susana Ionŭ Călinŭ. Paguba e de 200 fl.

Furtŭ. Lui Michailŭ Zikeli din Ungra i-s'au furatŭ doi porcl în prețŭ de 30 fl.

Academia Română.

Insciințare.

După decisiunile luate de Academia Română în sesiunile de până la anulŭ 1888. concursurile propuse de Academie suntŭ cele următóre:

I. *Marele premiu Năsturelŭ-Herescu* din seria B, în lei 12,000. se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1889 unei cărțl scrise în limba română. cu conținutŭ de orl-ce natură. care se va judeca mai meritoriă printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1885 până la 31 Decemvre 1888

II. *Premiulŭ Statului Eliade Rădulescu.* de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1889 unei cărțl scrise în limba română, cu conținutŭ literarŭ, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1887 până la 31 Decemvre 1888.

NB. Concurenții la aceste premii vorŭ binevoi a trimite la cancelaria Academiei Române. în Bucuresci, operele lorŭ. carl vorŭ fi în condițiunile de timp aci însemnate, în câte 12 esemplare, până la 31 Decemvre 1888.

III. *Premiulŭ Năsturelŭ-Herescu* din seria B. de 4000 lei, se va decerne, în sesiunea generală din anulŭ 1890, unei cărțl scrise în limba româna cu conținutŭ de orl-ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvre 1889.

NB. In privința premiilorŭ *„Năsturelŭ-Herescu“* se punŭ în cunoscința publicului următórele disposițiunl din codicilulŭ reposatului întru fericire C. Năsturelŭ-Herescu:

B. Premii pentru opere publicate.

In totŭ anulŭ Societatea Academică Română va avé a premia, din veniturile fondului *Năsturelŭ*, o carte tipărită, originală. în limba română, care se va socoti de către Societate ca cea mai bună publicațiune apărută în cursulŭ anului.

Insĕ aceste premii vorŭ fi de douĕ specii:

1. In trei anl consecutivl, d'a rĕndulŭ, se va decerne câte unŭ premiu de patru mii lei. Nr. 4000 L. n. *minimum*, la cea mai bună carte apărută în cursulŭ anului espiratŭ:

3. Iară în alŭ patrulea anŭ se va decerne unŭ premiu fix de lei 12.000 carele se va numi *„Marele premiu Năsturelŭ,“* operei care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenia ce va fi apărutŭ în cursulŭ celorŭ patru anl precedențl. Acestŭ premiu nu se va pute decerne unei lucrărl, care va fi obținutŭ deja unulŭ dintre premiele anuale, de câtŭ defalcândŭ dintr'însulŭ valórea premiului precedentŭ.

Operele ce se vorŭ recompensa cu acéstă a doua seriă de premie vorŭ tracta cu preferință despre materiile următóre:

a] Scrierl seriose de istoriă și sciințele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingĕtóre de istoria țĕrilorŭ române.

b] Scrierl de religiunea ortodoxă. de morală practică și de filosofiă.

c] Scrierl de sciințe politice și de economia socială.

d] Tractate originale despre sciințele esacte.

e] Scrierl enciclopedice, precum dicționare de istorie și geografie. în carl se între și istoria și geografia României. dicționare generale sĕu parțiale de sciințe esacte, de artl și meserii. de administrațiune și jurisprudență, și alte asemenl lucrărl utile și bine întocmite.

f] Cărțl didactice de o valore însemnată ca metodŭ și ca cuprinsŭ.

g] Dicționare limbistice în limba românéscă. mai alesŭ pentru limbile antice și orientale adecă limba latină. elenă. sanscrită, ebraică, arabă, turcă. slavonă veche, și altele.

h] Publicațiunl și lucrărl artistice de o valore seriósă, adică relative la artile plastice, architectură. sculptură, pictură, gravură și chiar opere musicale seriose. pe care aceste tóte Societatea Academică Română le va pute apreția atuncl când își va întinde activitatea ei și asupra tuturorŭ materiilorŭ de bele-artl.

i] Scrierl de pură literatură română, în prosă și în versurl, precum poeme, drame și comedii seriose, — mai alesŭ subiecte naționale. — și orl-ce alte opere de înaltă literatură. Acéstora mai cu semă așŭ dori sĕ se acorde *Marele Premiu Năsturelŭ*, când vorŭ fi judecate ca avĕndŭ unŭ meritŭ cu totulŭ superiorŭ, spre a se da astŭ-felŭ o încurajare mai puternică desvoltării literaturel naționale.

La acestea se mai adaugŭ următórele disposițiunl luate de Societatea Academică:

1. La concursurile acestorŭ premii se potŭ presenta și opurl preînoite în nouĕ edițiunl, carl se vorŭ fi retipăritŭ în cursulŭ anului de autorl în viéță.

2. După cuprinderea chiar a testamentului, traducțiunile din limbl străine sunt escluse dela concursŭ; se va face însĕ escepțiune pentru acele traducțiunl de pe opurl străine clasice, carl:

a] sĕu prin dificultățile învinse ale unei perfecte reproducerl în versurl românescl. vorŭ constitui adevĕrate opurl literare ale limbei române;

b] sĕu prin anexarea de elucidărl și de note sciințifice, cu totulŭ proprie traducĕtorului, își vorŭ fi însușitŭ meritele unorŭ lucrărl originale în limba română.

3. Cărțile premiate de Academia Română din alte fondurl ale sale, sĕu cele tipărite din inițiativa și cu spesele ei, nu potŭ intra la concursŭ pentru premiele Năsturelŭ din Seria B.

4. Premiile Năsturelŭ din seria B, se potŭ acorda nu numai unorŭ opurl complete, ci și părții unui opŭ tipăritŭ în cursulŭ anului, cu condițiune însĕ. ca acéstă parte se fiă de valórea și de întinderea unui volumŭ și nu de ale unei simple fasciore, (minimum 400 pag. formatŭ în 8[0]. garmondŭ.)

5. Premiarea unei părțl a unui opŭ la unŭ concursŭ anualŭ nu împedecă premiarea unei alte părțl a aceluiașŭ opŭ la unŭ concursŭ posteriorŭ.

6. Opurile anonime și pseudonime vorŭ pute fi admise la concursulŭ cărțilorŭ tipărite, ér autorii lorŭ, spre a primi premiile acordate. vorŭ trebui sĕ justifice proprietatea lorŭ.

(Va urma.)

Mulțămită publică

Comitetulŭ parochialŭ alŭ bisericei SS. Archangell din Satulungŭ aduce prin acésta mulțămită generoșilorŭ donatorl, carl înțelegĕndŭ despre starea critică, în care se află scóla nóstră, s'au grăbitŭ a ne veni în ajutorŭ prin contribuirl benevole.

D-lŭ Iosifŭ Popescu, inginerŭ, ni-a trimisŭ suma de 43 lei și 60 banl. colectată dela următorii domnl: Gr. I. Cereșanu 6 lei, Iónŭ Nițulescu 5 lei, Iosifŭ Popescu 20 lei, Nicolae Judescu 2 lei, C. I. Ionescu 2 lei, Alecse D. 1 leu, Paraschivŭ V. 50 banl. Alecsandru S. Degană 2 lei, Andreiu Gornoviceanu 50 b., Iónŭ Coșereanu 50 b., C. Manciulescu 50 b.. Constantinŭ Gheorghiu 20 banl, Constantinŭ Bengea 20 b.. Ioniță Grecu 20 b.. Grigore Lazarŭ 1 leu. S. Popescu 50 banl. I. Nadeu 50 banl. Carolŭ Bergherŭ 1 leu. Suma 43 lei 60 banl.

NECROLOGŬ.

Franz Maager, administratorŭ alŭ oficiului de amanetare (muntelui de pietate) în pensiune. membru alŭ consistorului bisericei ev. din Ardélŭ, presbiterŭ și curatorŭ alŭ comunității, membru alŭ representanței comitatense și orășenescl în Brașovŭ. a încetatŭ din viéță la 13 Maiu n. în vêrstă de 72 anl. Imormêntarea s'a făcutŭ în 15 Maiu n. în cimiterulŭ ev. c. a.

Fie'i țerîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 16 Maiu st. n. 1888

Baucnote românescl	Cump.	8.56	Vend.	8.58
Argintŭ românescu .	„	8.50	„	8.51
Napoleon-d'orl . . .	„	10.02	„	10.06
Lire turcescl	„	11.32	„	11.37
Imperiall	„	10.32	„	10.37
Galbinl	„	5.89	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescl	„	103.—	„	104.—
Discontulu	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Maiu st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.70
Renta de hârtia 5%	85.40
Imprumutulu căiloru ferate ungare .	150.50
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostu ungare (1-ma emisiune) . .	95.20
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (3-a emisiune) . .	114.50
Galbenl împĕrătescl	5.95
Napoleon-d'orl	10.06
Bonurl rurale ungare	105.—
Bonurl cu clasa de sortare	104.80
Bonurl rurale Banatu-Timișu . . .	104.50
Bonurl cu cl. de sortare	104.70
Bonurl rurale Transilvane	104.—
Bonurl croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescu	99.50
Imprumutulŭ cu premiulu ungurescu	121.75
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	279.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	278.60
Renta de hârtiă austriacă	78.45
Renta de argintŭ austriacŭ	80.30
Renta de auru austriacă	109.70
Losurl din 1860	133.50
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	873.—
Mărcl 100 împ. germane	62.19
Londra 10 Livres sterlinge	126.95
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

cum amorulu doritŭ de odinióră, foculŭ tinereței și viitorulŭ seninŭ zîmbeau înaintea lui.

Mai târdiu merse cu familia Reinbeck în Lichtenthal. Lenau începŭ a încărunți și deveni așa de irităciosŭ, încâtŭ, trebui sĕ se ducă din Lichtenthal unde i-se urî grozavŭ. Pe când lumea cealaltă își petrecea prin parcurile cele frumóse. Lenau umbla după nou cartierŭ. Firea lui era astfelŭ, că nu se impresiona de nimicŭ esternŭ. Totŭ ce'lŭ preocupa era lumea lui internă cu ideile și cugetele lui profunde: era gânditorŭ și distrasŭ pururea, fără casă deca s'o ințelégă acésta și alții. Lenau nevoind se rĕmână în Lichtenthal peste nopte se retrase în strada anglicană din Baden-Baden.

Cu ocasiunea unei preumblărl povesti unui prietenŭ alŭ sĕu, că numai de aceea s'a retrasŭ în Baden. pentru-ca aicl se finéscă opera „Don Juan“. Totŭ acestŭ prietenŭ ne spune mai departe: „Nu mî-aducŭ bine aminte de tóte cuvintele lui, dér atâta sciu, că opera acésta astfelŭ o caracteriséză ca și cum ar fi conglomerarea tuturorŭ, și celorŭ din urmă puterl spirituaall ale lui. Lenau își închiria o odaiă în perter în fața curții olandeze. Când i-am spusŭ că odaia acésta nu e chiar acomodată pentru lucrarea lui, la care se recere mai multă liniște. îmi rĕspunse că nicl nu crede ca aicl s'o ducă departe cu lucrulŭ. In timpŭ indiferentŭ ne petreceamŭ laolaltă ședêndŭ dimpreună cu elŭ și cu alții în giurulŭ unei mese dela cafeneua A. Lewald, fumândŭ și povestindŭ până-ce vesela musică și întunecimea dulce, care se scobora deasupra munților vĕrsa peste sinulŭ nostru o liniște și rĕcorélă dulce. Lenau privea bucurosŭ la cei ce jucau *domino*, dér nu'mî aducŭ aminte ca și elŭ sĕ fi jucatŭ vre-odată. Când audia că musica cântă vreo bucată de-a lui Lenau orl Srtauss, striga „Prietine, fii atentŭ“: își mișca mânile și piciórile, dicea în tacturl de câte ¼, „Halt's enk z'sam“, ceea ce însemnéză: „Țineți la olaltă“. De multe-orl mergeam în odaia lui și eram fórte vioiu, ér Lenau luându'șl viόra cânta minunatŭ umblându încócl și încolo prin odaiă. Fiind-că cântecile acestea erau pline de bucurie și vioșiă, nu i-am datŭ pace până când nu'mî scrise câteva din ele, și până când nu'mî promise că le va intitula „Halt's enk z'sam“. Adeseorl, ba putemŭ dice, în timpulŭ acesta era pururea veselŭ, glumețŭ și rîdĕtorŭ; afară de aceea susceptibilŭ din cale afară. cum era. adeseorl impresionatŭ câtŭ de puținŭ. vĕrsa lacrĕml. Elŭ pricepea și gândurile cele mai ascunse ale străinului. Gânditorŭ din fire. elŭ totdéuna când i-se spunea ceva clătina din capŭ. Intr'o diminéță Lenau veni la mine cu totulŭ reîntineritŭ. plinŭ de voiă și c'o față veselă și trebui sĕ mergŭ cu elŭ în parculŭ orașului, unde lângă unŭ teiu îmi povesti că în séra trecută a cinatŭ la curtea engleză. unde erau încă trei dame; îmi spuse că elŭ fără voiă începŭ cu cea mai tênĕră o conversația din cele mai animate, în care i-se topi totŭ sufletulŭ. Ea vorbia c'o frică tremurătóre, dup'acea fiăcare cuvêntŭ îlŭ esprima cu atâta claritate. încâtŭ putea vede că cuvintele ei suntŭ nunții cei mai marl al bucuriei. că lui îi spunea o șóptă dulce și tainică, că tinera damă nu i se contrariază.... Imi spuse că lui îi plăcea de tênera damă, dér era de credința. că pentru elŭ și ea este perdută. Nu potŭ descrie câtŭ de multŭ s'a schimbatŭ sufletulŭ poetului. El scia, că damele după prândŭ aveau sĕ călĕtorescă și decl voi sĕ'i dea celei care-i plăcea unŭ souvenir. 'I aduse unŭ esemplarŭ din poesiile sale dela librăria și Lenau scrise pe pagina ultimă nescrisă o poesiă de recomandare. Improvisândŭ poesia o trimise dimpreună cu o chartă de visită tinerei dame la curtea englesă. Ințelese însĕ dela ea, că vorŭ rĕmâne încă în Baden și odată îi mulțămi pentru presentulŭ făcutŭ. Cine era acum așa de fericitŭ ca Lenau.... In fine sosi și séra despărțirii, o séră frumósă de véră. Ne preumblamŭ pe dinaintea spitalului pre când musica cânta fórte frumosŭ. Mătușa tinerelorŭ dame voi sĕ mérgă acasă, când musica începŭ o bucată neplăcută. Lenau o rugă s'asculte aceste note bizare și astfelŭ mai rĕmaserămŭ unŭ timpŭ óre-care până când în fine totuși a trebuitŭ sĕ ne despărțimŭ... Pe vremea acésta în Lenau înflorea o nouă primăvéră a vieții. Eu l'am sfătuitŭ se mérgă la Rippolds, unde va pute câștiga dela rudeniile ei pe tînera femeiă. Elŭ și călĕtori și preste câteva dile se reîntórse plinŭ de bucuriă, fiindŭ încredințatŭ despre amorulŭ tinerei femel“.

(Va urma.)

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

PUBLICAȚIUNE.

Dumineca în 8 (20) Maiu 1888 la 10 óre înainte de amiadĭ se va ținea, în Casa de adunare a Bisericei Sf. Nicolae în Scheiu licitațiune pentru închirierea dela Sf. Mihaiu 1888 încolo a Caselorŭ următóre:

Casa Nr. 1388 în Prundŭ, Scheiu.
Casa Nr. 1391 în Strada Mare, Scheiu.
Casa Nr. 1541 în Gróverĭ, Scheiu.

Până la diua de licitațiune dă informațiunĭ Epitropulŭ susnumitei bisericĭ, d-lŭ *Sterie Stinghe*, Prundŭ, Scheiu.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.